

CPK a meziknihovní služby

Nové trendy v meziknihovních výpůjčních službách (MVS), nové funkce Virtuální polytechnické knihovny (VPK) a novinky Centrálního portálu knihoven (CPK) II.

Seminář VISK 2, 22.11. 2016

Lenka Hvězdová, Karolína Košťálová

lenka.hvezdova@techlib.cz, karolina.kostalova@nkp.cz

Nový systém dodávání dokumentů

- navazuje na VPK, nejvyužívanější systém dodávání dokumentů v ČR
- **silné stránky VPK** důvodem pro napojení na www.knihovny.cz od prvních projektových záměrů CPK
 - stálí uživatelé, systém a služba s tradicí a pevnou pozicí, vysoká efektivita zapojení a spolupráce účastnických knihoven, relativní jednoduchost systému, integrovaný platební systém, včetně poplatků za autorská práva
- **slabé stránky** dané stářím systému a nejednotným prostředím knihoven, proto rozhodnutí NTK vytvořit **novou platformu** - Získej
- **požadavky CPK** příležitostí pro rozvoj nové platformy
 - důraz na uživatelský přístup, zajištění konzistence a udržitelnosti systému dodávání dokumentů a platebního systému, bezproblémové napojení na stávající a budoucí knihovnické systémy (CPK), pružnost rozšiřování služeb a funkcionalit
- **financování VISK 8B, v 2016 fáze I . - Analýza**

Nový systém dodávání dokumentů - Získej

- v průběhu 2016 byly provedeny analytické práce a navrženy moduly nového systému jako podklad pro zadávací práce programátorům

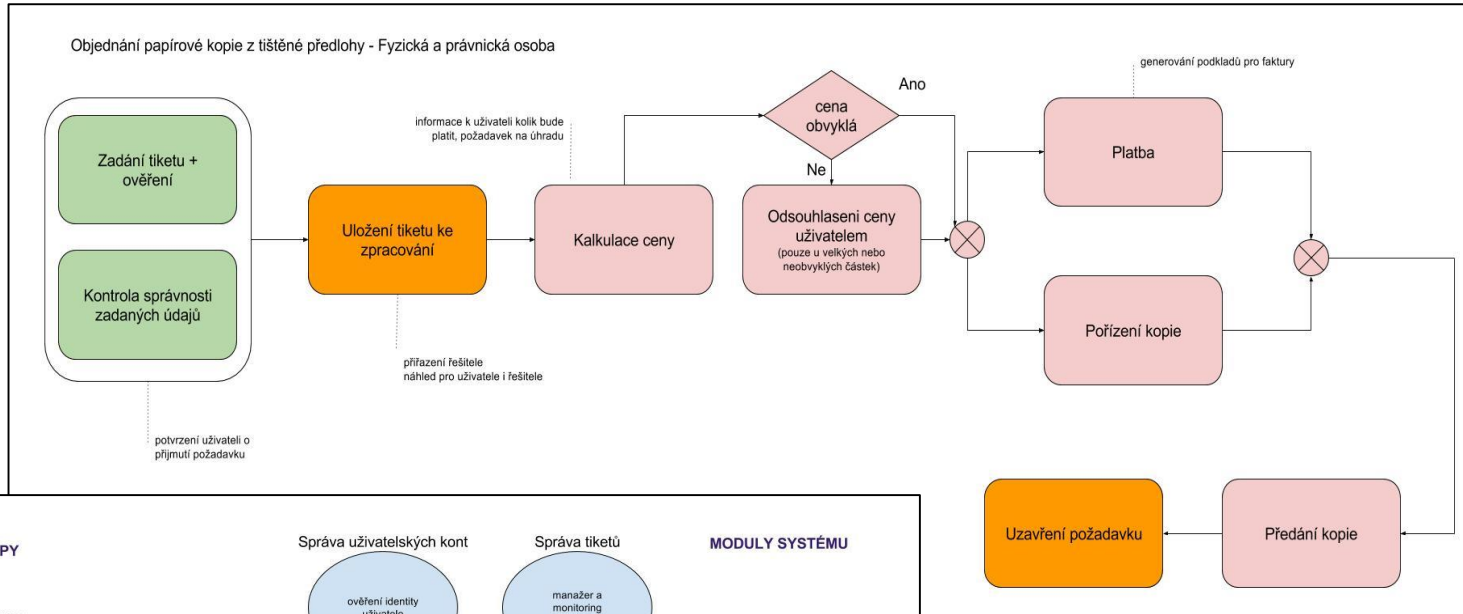
základní charakteristiky

- samoobslužnost v celém procesu dodávací služby, včetně volby způsobu dodání a platby
- všechny části procesu v jednom systému (objednávka, zpracování, platba, vyzvednutí)
- bezešvá integrace s Centrálním portálem knihoven
- silná podpora zpracovatelských knihoven pomocí funkcionality backoffice
- flexibilně rozšiřovatelný systém

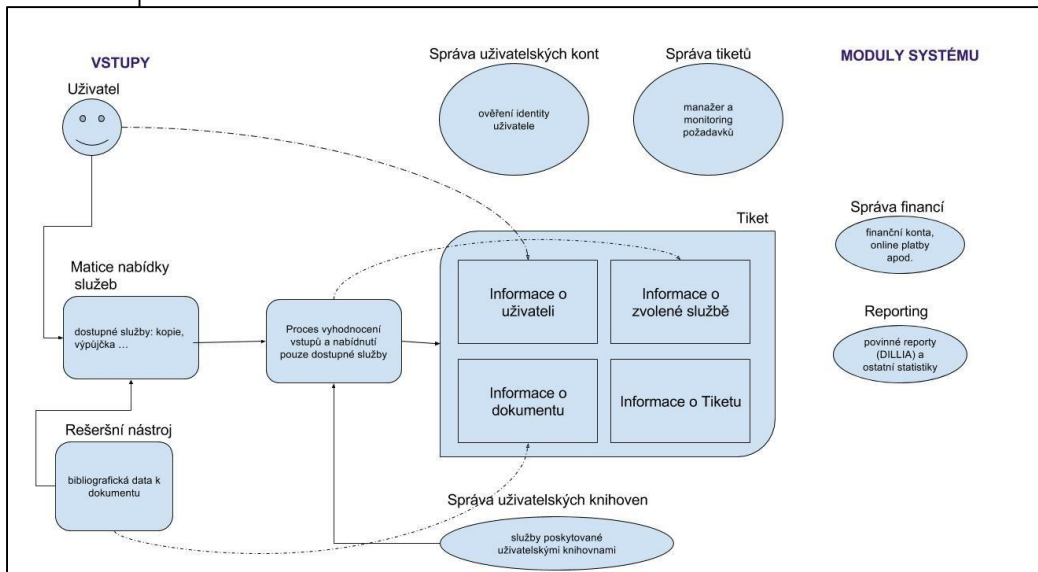
analýzy procesů a architektura systému

- definovány hlavní moduly, popsány a modelovány parametry, vstupy a výstupy, role v systému, uživatelské scénáře, popis tvorby ceny, platebního procesu a platebních metod, popis API, interaktivního objednávkového formuláře a další související prvky a procesy služby dodávání dokumentů
- workflow systému
- definovány externí zdroje pro službu

Analýzy procesů dodávání dokumentů - příklady

Chára, Luboš. Popis postupu požadavku systémem, 2016 - příklad

Získej – v řešení

ještě v roce 2016 a 2017 je nutné dořešit

- otázky autorsko-právní a daňové legislativy - uzavírání distančních smluv, autorské poplatky za elektronické dodávání dokumentů, způsob plateb, otázka finančních kont
- proces ověřování dostupnosti dokumentů, identit uživatelů, slučováním kont
- napojení na CPK
- zdroje dat pro DDS - SKČR a CPK pro fyzické fondy knihoven, CzechELIB pro on-line zdroje

v roce 2017 - financování VISK 8B, fáze II . - Programování

- programátorské, testovací a implementační práce
- design UI a UX
- průzkum evidence reprografických služeb, meziknihovní výpůjčních služby, mezinárodní meziknihovní výpůjční služby atd., v systémech používaných v knihovnách
- migrace = příprava detailního postupu spouštění systému Získej, metodika přechodu ze systému VPK do nového prostředí (nový smluvní rámec, vyřešení účetní problematiky přechodu, propagace a komunikační strategie, školení pracovníků knihoven...)
- spuštění služby 2018

Průzkum – MS v CPK (2016)

- na základě rozhodnutí Rady CPK z 26. 10. 2015 proběhl v červnu 2016 průzkum pro určení podoby meziknihovnických služeb v CPK
- průzkum obsahoval 10 bloků, celkem 18 otázek + komentáře
- otázky byly koncipovány i s ohledem na informace, které potřebuje NTK při přípravě nové služby Získej
- osloveny byly zakládající (odpovědělo 72,3 %) a partnerské (odpovědělo 40 %) knihovny CPK
- za knihovny odpovídali ředitelé a náměstci (8+2), vedoucí příslušných odborných oddělení (5), pracovníci MVS (2), vedoucí odd. rozvoje služeb (1)
- [kompletní výsledky průzkumu](#)

Bloky otázek v průzkumu (1)

Otázky určující podobu MS v CPK

- schéma fungování meziknihovních služeb v CPK
- automatizovaný výběr dožádané knihovny, jeho parametry, předávání požadavků
- specifikace dokumentů zahrnutých do MVS v CPK
- zasílání výpůjček/kopií přímo uživatelům
- MS v CPK jako paralelní systém k MS dle Knihovního zákona

Schéma fungování meziknihovních služeb v CPK

(postoj knihoven k principu, kdy by požadavky čtenářů
na MVS/MRS zadané prostřednictvím CPK, byly
dožádaným knihovnám doručovány automaticky)

Schéma fungování MS v CPK

Ochota přijímat tímto způsobem požadavky na MVS / MRS od uživatelů jiných knihoven.

Přijímání požadavků MVS
od uživatelů jiných
knihoven

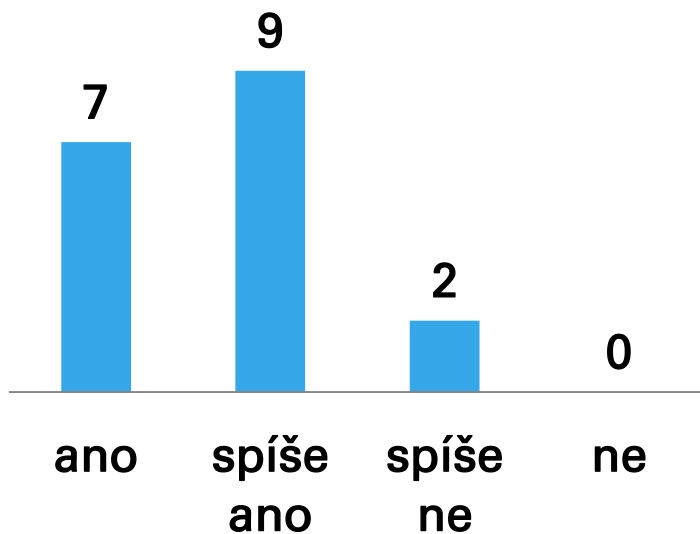
Přijímání požadavků MRS od
uživatelů jiných knihoven

Schéma fungování MS v CPK

Ochota povolit svým uživatelům zadávat tímto způsobem požadavky na MVS / MRS.

Ochota povolit vlastním uživatelům takto objednávat MVS

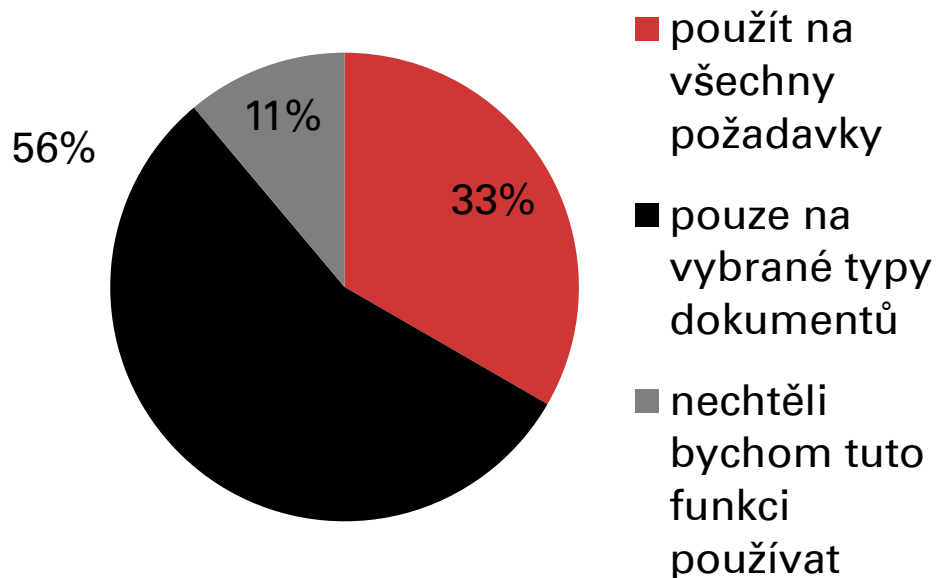

Ochota povolit vlastním uživatelům takto objednávat MRS

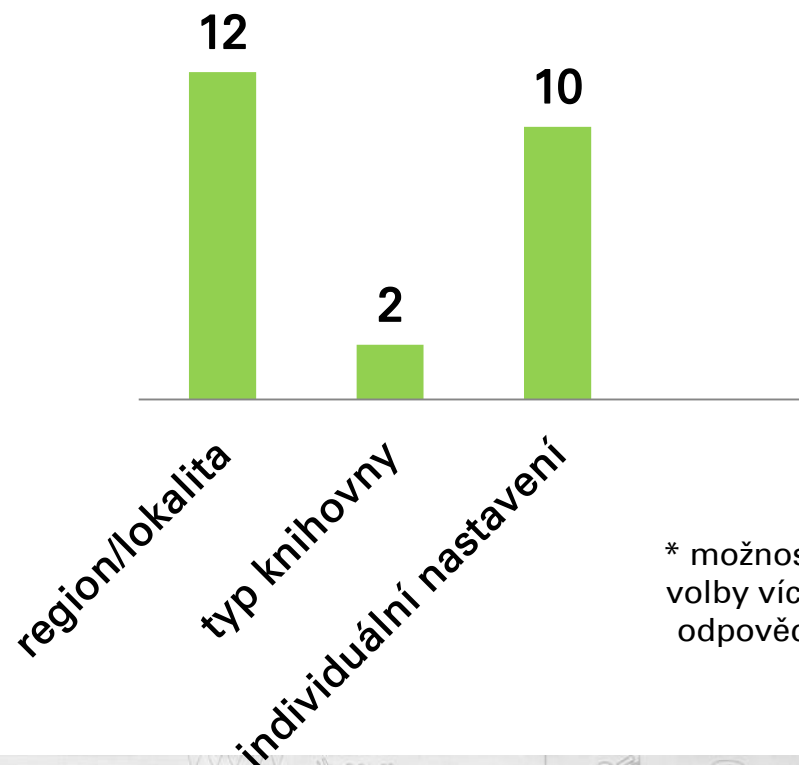

Algoritmus pro automatizovaný výběr dožádané knihovny

Zájem o použití automatizovaného výběru dožádané knihovny

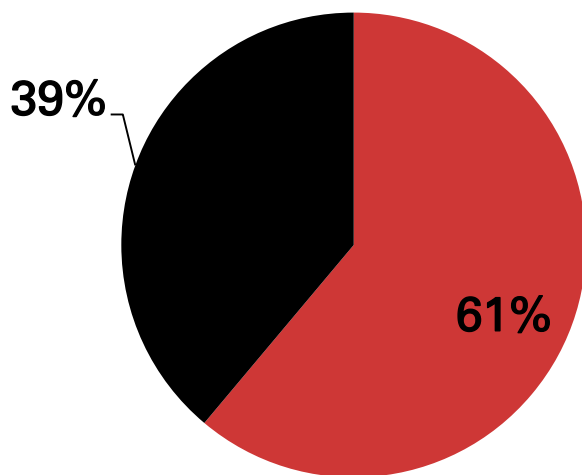
Jaké parametry byste chtěli v algoritmu zohlednit?*

* možnost volby více odpovědí

Algoritmus pro automatizovaný výběr dožádané knihovny - postup objednávky v rámci systému

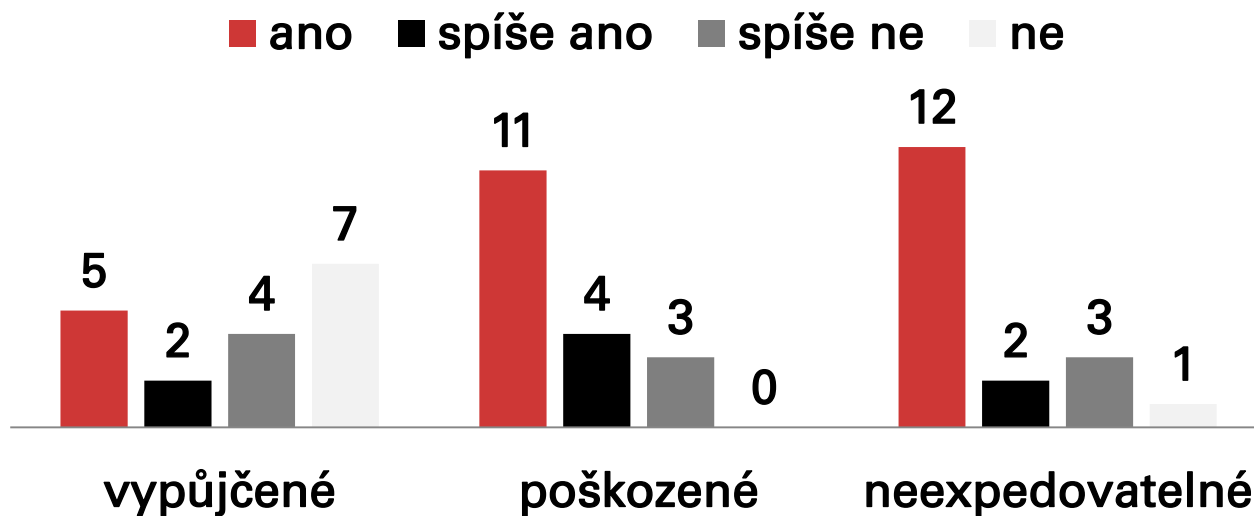
Preferovaný způsob vyřízení v případě, že první dožádaná knihovna dokument nemůže poskytnout

- automatické předání požadavku další knihovně vlastníci požadovaný dokument
- vrácení žádanky zpět žádající knihovně s možností ručního výběru další dožádané knihovny

Ochota objednat pro své uživatele prostřednictvím MS CPK i dokumenty, které jsou v knihovně aktuálně nedostupné

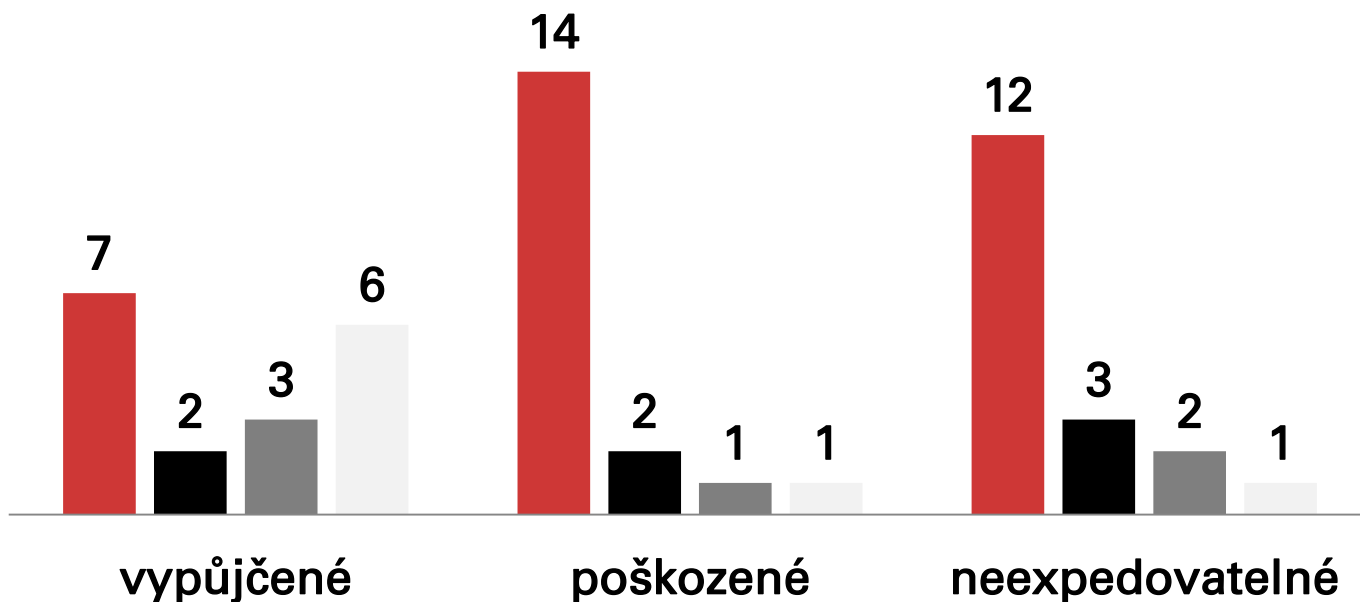
Jste ochotni svým uživatelům objednat dokumenty, které ve vaší knihovně aktuálně dostupné?

Ochota půjčit jiné knihovně prostřednictvím MS CPK i dokumenty, které jsou v žádající knihovně aktuálně nedostupné

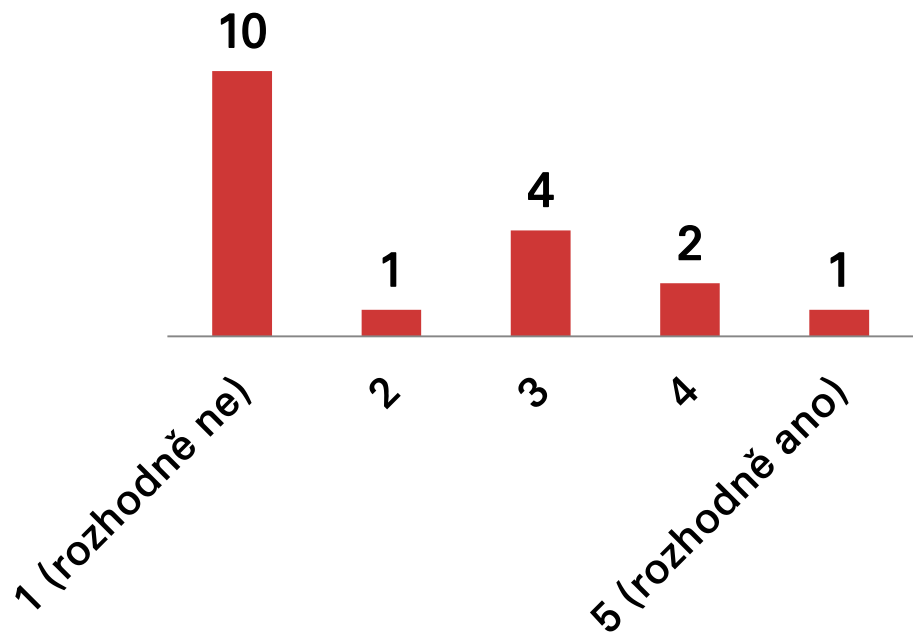
Jste ochotni půjčit jiné knihovně dokumenty, které nemá aktuálně dostupné?

■ ano ■ spíše ano ■ spíše ne ■ ne

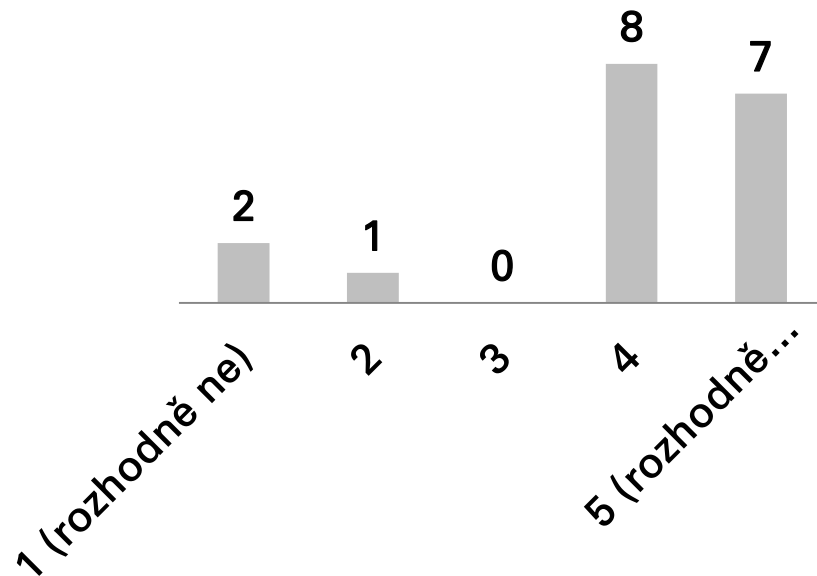

Zasílání dokumentů (MVS/MRS) přímo uživatelům

Jste ochotni zaslat výpůjčku přímo uživateli jiné knihovny? Tj. výpůjčka nebude zaslána do žádající knihovny, ale na adresu uživatele.

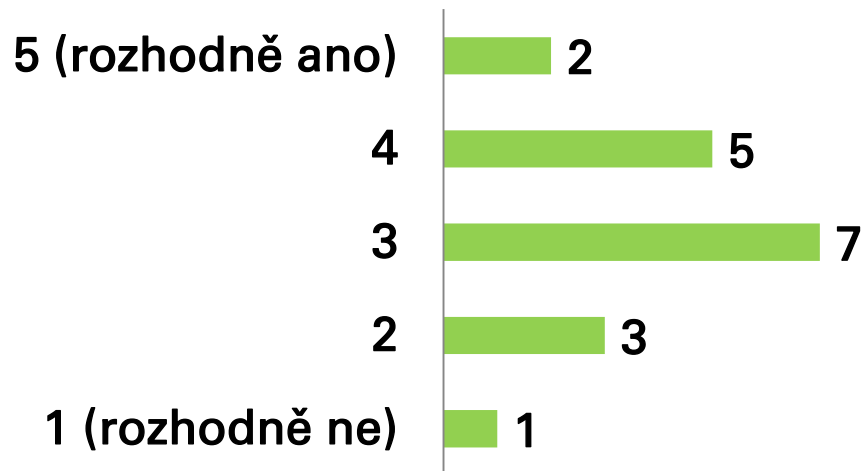

Jste ochotni zaslat kopie přímo uživateli jiné knihovny? Tj. kopie nebude zaslána do žádající knihovny, ale na adresu uživatele.

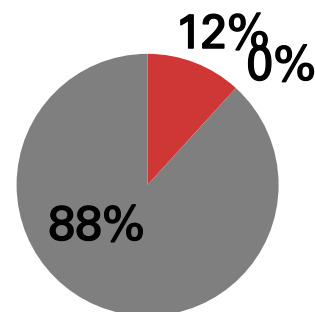
Vytvoření paralelního workflow pro MS v režimu CPK v případě, že půjde nad rámec Knihovního zákona

Jste ochotni v knihovně vytvořit paralelní workflow pro MS v režimu CPK v případě, že půjde nad rámec KZ?

Jak se do tohoto systému budete chtít zapojit?

- jen pro pasivní MS
- jen pro aktivní MS
- aktivní i pasivní MS

Bloky otázek v průzkumu (2)

Otázky důležité pro přípravu nové služby Získej / Ochota vystupovat v rámci CPK jednotně vůči čtenářům i mezi knihovnami navzájem

- platby za MS mezi Zakládajícími knihovnami CPK, jednotný ceník ...
- lhůty pro vyřízení, výpůjční lhůty MVS v rámci CPK
více než polovina knihoven je ochotna ve větší či menší míře akceptovat sjednocení poplatků za MRS a MVS a zavázat se k dodržení jednotných lhůt pro vyřízení požadavku
- poskytování služby EDD
více než 77 % knihoven není ochotno za své uživatele hradit autorské poplatky spojené se službou EDD
- možné změny ve vlastních KŘ a cenících
více než 77 % knihoven by bylo ochotno upravit své Knihovní řády a ceníky pokud půjde MS v CPK nad rámec

Bloky otázek v průzkumu (3)

Další otázky

- vracení knih v jiné knihovně
 - ➔ *přes 83 % knihoven není ochotno přijmout k vrácení knihu vypůjčenou z jiné knihovny a této knihovně ji předat*

Průzkum - plán pro rok 2017

- pro potřeby přípravy nové služby Získej proběhne průzkum, jehož cílem bude zjistit aktuální praxi jednotlivých knihoven v oblasti meziknihovnických služeb
- průzkum se zaměří např. na:
 - způsob evidence MVS/MRS a případně MMVS/MMRS v knihovně (v rámci knihovnického systému, v jiném systému, v Excelu atd.)
 - způsob platby mezi čtenářem a knihovnou za realizované služby (systémy kont, předplatných, přímé platby v hotovosti atd.)
 - způsob poskytování klasických reprografických služeb „no-name“ uživatelům
- osloveny budou knihovny zapojené do CPK a knihovny zapojené do VPK (účastnické i uživatelské)
- výsledky průzkumu budou aplikovány při vývoji Získej

Otázky??

Děkujeme za pozornost!

Lenka Hvězdová, Karolína Košťálová

lenka.hvezdova@techlib.cz, karolina.kostalova@nkp.cz